

Nr 273.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anslag till den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet m. m.; given Stockholms slott den 23 april 1917.

Under återopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

a) *dels* godkänna det av chefen för jordbruksdepartementet framlagda förslaget till stat för statens skogsskolor att tillämpas från och med år 1918, dock beträffande föreståndarbefattningen vid skogsskolan vid Haddebo först från och med den 1 juli 1918 och beträffande sistnämnda skola i övrigt först från och med den 1 september samma år;

dels förklara, att nu gällande avlöningsvillkor för ordinarie befattningshavare vid statens skogsskolor skola tillämpas för åtnjutande av de i samma stat för ordinarie befattningar upptagna avlöningar;

dels ock i riksstaten för år 1918 uppföra ordinarie anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet under förändrad benämning: »den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet» samt höja anslagsbeloppet från 102,000 kronor med 8,000 kronor till 110,000 kronor;

b) till diverse utgifter för statens skogsskolor m. m. å extra stat för år 1918 såsom förslagsanslag, högst, anvisa 35,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att härav låta under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna intill 5,250 kronor; samt

c) till en fortsättningsskola för lärjungar från statens skogsskolor å extra stat för år 1918 anvisa såsom förslagsanslag, högst, 13,700

kronor ävensom medgiva, att Kungl. Maj:t må låta härav under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna högst 100 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

K. Dahlberg.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 april 1917.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden: VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÄRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Departementschefen statsrådet Dahlberg anförde:

Det ordinarie anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet, från vilket anslag bestridas, bland annat, kostnaderna för den lägre skogsundervisningen, bestämdes av 1915 års riksdag till ett belopp av 102,000 kronor. Domänstyrelsen gjorde i skrivelse den 30 september 1916 framställning om anslagets förhöjning. Statskontoret avgav häröver den 21 december 1916 utlåtande, som inkom till jordbruksdepartementet den 4 januari 1917. Då på grund av den korta, därefter återstående tiden till riksdagens början ärendet icke hann innan dess undergå nödig behandling inom departementet och då det för övrigt delvis sammanhänge med frågan om höjning av den lägre skogsstatspersonalens tjänsteinkomster, varom förslag under riksdagens lopp förväntades från den med de affärsdrivande verkens avlöningsför-

hållanden sysselsatta lönekommissionen, anhöll vid statsverkspropositionens föredragning den 13 januari 1917 dåvarande chefen för jordbruksdepartementet att längre fram få förelägga Kungl. Maj:t förslag till proposition i detta ämne. På departementschefens förslag har i punkten 77 under nionde huvudtiteln för nämnda anslag beräknats ett belopp, som i överensstämmelse med statskontorets förslag upptagits till 114,000 kronor.

För diverse utgifter för statens skogsskolor m. m. hemställde domänstyrelsen uti den härovan omförmälda skrivelserna om anslag å extra stat. Statskontoret tillstyrkte i sitt utlåtande sådana anslag till sammanlagt belopp av 32,250 kronor i avjämnat tal. Då ej heller detta ärende den 13 januari 1917 hunnit undergå erforderlig behandling inom departementet, har för år 1918, i punkten 78 under nionde huvudtiteln, härtill i avbidan på blivande proposition beräknats ett belopp, som enligt statskontorets förslag upptagits till 32,250 kronor.

Riksdagen har på Kungl. Maj:ts förslag å extra stat för år 1917 anvisat dels till en fortsättningsskola vid Klotten för från statens skogsskolor utgångna lärjungar 3,400 kronor och dels för anskaffande av inventarier m. m. för samma fortsättningsskola 5,000 kronor. Skolan skulle träda i verksamhet först under hösten år 1917. Domänstyrelsen gjorde i sin förut omförmälda skrivelse den 30 september 1916 framställning om anslag för år 1918 för skolans uppehållande, och statskontoret beräknade i sitt förenämnda utlåtande för detta ändamål ett belopp av 13,683 kronor 33 öre. Av samma skäl, som härovan angivits, har i statsverkspropositionen allenast visst belopp beräknats hertill, och har det i punkten 79 under nionde huvudtiteln upptagits till i avrundat tal 13,700 kronor.

Sedan omförmälda lönekommission nu avgivit utlåtanden i de hänseenden, som öva inverkan på de nämnda frågorna, anhåller jag att få anmäla desamma.

Domänstyrelsen
den 20/9 1916.

Beträffande först anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet och särskilt de från detta anslag utgående kostnaderna för statens skogsskolor har domänstyrelsen i skrivelserna den 30 september 1916 anfört följande:

»I underdånigt utlåtande den 29 april 1916 angående dagtraktamenten åt kronojägare med flera har domänstyrelsen närmare utvecklat de skäl, som enligt styrelsens förmenande finnas för löneförbättring åt skogsrättarna. Särskilt bliver en sådan nödvändig, därest den bevakande skogspersonalen erhåller den förbättring i sina lönevillkor, som åtföljer ett godkännande av styrelsens förslag av denna dag — statförslaget angående driftkostnader för statens domäners fond år 1918 — rörande dagtraktamenten åt sagda personal, ty eljest komma med säkerhet skogsrättarna att

söka sig anställning såsom kronojägare, och rekryteringen av skogsrättare torde komma att därefter omöjliggöras. Styrelsen får därför upprepa sitt förslag i förenämnda utlåtande om en löneförbättring å 400 kronor åt varje skogsrättare; och hemställer styrelsen nu, att härav 200 kronor måtte räknas till lönen och 200 kronor till tjänstgöringspenningarna. Lönen bleve i sådant fall 900 kronor och tjänstgöringspenningarna likaledes 900 kronor för år räknat; och torde detta lönetillskott få räknas redan från och med 1917 års ingång.

Med skogshushållningens nu rådande och framdeles förväntade snabba utveckling har det visat sig, att antalet av vid de nuvarande sju statens skogsskolor utbildade lärjungar icke förslår till fyllande av behovet utav bevakare och arbetsledare för statens och de enskildas skogshushållning. Domänstyrelsen anser därför tiden nu vara inne för inrättande av en åttonde fast statens skogsskola och får såsom plats för denna föreslå Haddebo huvudgård å Haddebo kronopark i Örebro läns sydöstligaste del, varest stora manbyggnaden efter lämpliga ändringsarbetens utförande lämpar sig till skollokaler, föreståndarbostad och logement för 20 lärningar. Byggnaden är uppförd av timmer, utvändigt reveterad och innehåller ett stort antal rum i två hela våningar och därjämte rum i frontespis två trappor upp med utrymme för även gavelrum härstädes. Under förutsättning att virke till ändrings- och nybyggnadsarbeten får hämtas å Haddebo kronopark och sågspån till väggfyllning och trossbottnar vid Haddebo såg, äro kostnaderna för manbyggnadens omändring till skollokaler, föreståndarbostad och logement med mera av sakkunnig person — slottsbyggmästaren Emil Johansson i Stockholm — beräknade till 16,500 kronor. Åt skogsrättare och biträdande skogsrättare behöver ny bostad uppföras, av samme person beräknad kosta 9,500 kronor under enahanda förbehåll om virke och sågspån, vartill skulle komma 1,000 kronor till källare, visthus- och vedbodas. Totala kostnaden, som dock icke avser skogsrättarbostadens yttre brädbeklädnad och målning, samt endast enklare tapeter och grundmålning, skulle sålunda belöpa sig till 27,000 kronor. Brädfodring och målning av skogsrättarens bostad samt omtapetsering och den inre målningens fullständigande, vilket allt skulle utföras tredje året efter byggnadsarbetenas uppförande, kunna lämpligen bekostas med medel ur det årliga anslag till byggnader och dessas underhåll vid skogsskolorna, som finnes upptaget i staten för skogsundervisningen. Förenämnda kostnadsbelopp å 27,000 kronor behövde alltså uppföras i 1918 års stat.

Staten för skolan skulle bliva lika med staten för Bjurfors och Kolleberga skogsskolor. Föreståndarens respensninganslag synes böra bestämmas till 150 kronor om året. Såsom övningsskog för skolan skulle anvisas allenast Haddebo kronopark. Av skolans 20 lärningar borde, liksom förhållandet är vid Grönsinka, Bjurfors, Ombergs, Hammarsebo och Kolleberga skogsskolor, 13 komma i åtnjutande av stipendier. Alltså skulle skolans stat te sig på följande sätt:

1 föreståndare:		
lön 2,000, tjänstgöringspenningar 1,400, respensningar 150	kronor	3,550: —
1 skogsrättare:		
lön 900, tjänstgöringspenningar 900.....	>	1,800: —
13 stipendier för lärningar å 300	>	3,900: —
Expens- och underhållsmedel.....	>	1,400: —
		Kronor 10,650: —

Då föreståndaren för byggnadsarbetets övervakande och skolans organisation borde tillträda platsen redan den 1 juli 1918 och skolan träda i full verksamhet i början av september månad samma år, skulle såsom utgifter för skolans verksamhet år 1918 behöva uppföras allenast $(\frac{3,550}{2} + \frac{1,800 + 3,900 + 1,400}{3} =) 4,141$ kronor 67 öre.

Genom livsförnödenheternas successiva stegring i pris, en stegring som under de senaste åren blivit högst avsevärd, måste de till 250 kronor för varje nu bestämde stipendiebeloppen få anses alltför knappt tillmätte. De unga män, som söka sig in som lärlingar vid skogsskolorna, komma i regel från mindre burgna hem och kunna därför icke utan att skuldsätta sig offra något av egna eller föräldrars tillgångar på sin utbildning inom skogsmannayrket. Även i jämförelse med de stipendier, som utdelas, eller de förmåner, som beredas lärlingar vid andra statens läroanstalter av jämförbart slag, såsom exempelvis trädgårdsskolorna, torde skogsskolorna nu vara sämre ställda. Styrelsen anser därför, att stipendiebeloppet för skogslärling skäligen bör höjas från nu utgående 250 till 300 kronor, vilken höjning såsom särskilt angelägen borde få räknas redan från 1917 års ingång. I nu gällande stat för skogsskolorna finnas uppförda 85 stipendier. Med en höjning för vart och ett av dessa av 50 kronor bliver ökningen för detta ändamål 4,250 kronor eller för bägge åren 1917 och 1918 8,500 kronor.

En fullständig uppställning för de 8 skogsskolornas anslagsbehov i fast stat år 1918 skulle te sig sålunda:

	Summa
1 föreståndare: lön 2,000, tjänstgöringspenningar 1,400	kronor 3,400: —
7 » » 14,000, » 9,800	» 23,800: —
1 skogsrättare: » 900, » 900	» 1,800: —
7 » » 6,300, » 6,300	» 12,600: —
respenningar åt föreståndare: 2 st. à 300 kr., 2 st. à 200 kr., 4 st. à 150 kr.	» 1,600: —
98 stipendier för lärlingar à 300 kr.	» 29,400: —
expens- och underhållsmedel 8 skolor à 1,400 kr.	» 11,200: —
	tillhopa kronor 83,800: —

varifrån dock skulle avräknas enligt föregående beräkning $(10,650 - 4,141.67 =) 6,508$ kronor 33 öre och staten förty sluta å 77,291 kronor 67 öre.

Anslag till den enskilda skogsundervisningen upptages till oförändrat belopp av 1,000 kronor.

Likasom för 1917 begäres för 1918 ett anslag å 1,000 kronor till uppehållande av verksamheten vid Hällnäs kolarskola i Västerbottens län under samma villkor som hittills, eller att enskilda eller korporationer bidra med minst lika stort belopp.

För tillvaratagande av den mängd av avfallsvirke, rensningsvirke och torrskog, som finnes å kronans och enskildas marker i Norrland, och som för kolningsändamål bliver tillgänglig efter hand som kommunikationerna däruppe utvecklas, är kolning för avsättning av träkol vid järnverken oftast den enda utvägen. Betydelsen av denna förädling utav ett eljest ofta värdelöst virke såväl för skogsskötseln som för järnindustrien är alltför uppenbar för att behöva närmare belysas. En kännbar brist på skolade kolare medför, bland annat, den olägenheten, att kolnings-

»Med iakttagande av den arvodessänkning för föreståndaren för fortsättnings-skolan vid Klotten, som 1916 års riksdag efter nådig proposition beslutat, jämförd med domänstyrelsens förslag i underdånig skrivelse den 30 september 1915, och som motsvarar de pensionsavgifter, vilka tillförordnad sådan föreståndare hade att erlägga såsom innehavare av ordinarie tjänst i skogsstaten, samt under antagande, att Eders Kungl. Maj:t och riksdagen godkänner — — — stipendiernas vid samtliga skogsskolor höjande från 250 till 300 kronor för varje, — — — skulle staten för denna skola mot av 1916 års riksdag beslutat belopp av 13,100 kronor för år 1918 sluta å $(13,100 + (10 \times 50) =)$ 13,600 kronor. Men då det synes styrelsen av stor betydelse, att stipendieökningen får räknas redan från den första lärokursens början den 1 november 1917, skulle till förenämnda belopp komma ytterligare $(\frac{500}{6} =)$ 83 kronor 33 öre, att förskottsvis utbetalas redan under sistnämnda år. I 1918 års stat skulle för denna skola alltså uppföras å extra stat 13,683 kronor 33 öre.»

Statskontoret.

I sitt utlåtande den 21 december 1916 har statskontoret yttrat sig sålunda:

»Beträffande först anslaget till fortsättningsskolan vid Klotten utgår detta för år 1917 med 8,400 kronor, därav 3,400 kronor för uppehållande av undervisningen under senare delen av året och 5,000 kronor för anskaffande av inventarier för skolan. Årskostnaden är beräknad till 13,100 kronor, i vilket belopp ingå 2,500 kronor för 10 stipendier till eleverna å 250 kronor. Domänstyrelsen föreslår nu en förhöjning av stipendierna vid samtliga skogsskolor från 250 kronor till 300 kronor, vilken förhöjning, vad nu ifrågasvarande skola beträffar, skulle tillämpas redan från tiden för undervisningens början eller den 1 november 1917. För ändamålet skulle alltså erfordras 583 kronor 33 öre och det för skolan erforderliga extra anslaget för år 1918 föreslås till 13,683 kronor 33 öre. Statskontoret, som, på sätt här nedan uttalas, anser sig kunna biträda förslaget, att förhöjningen i stipendiebeloppen skall träda i kraft redan under 1917, har icke något att erinra beträffande nu ifrågasvarande anslag.

Domänstyrelsens förslag om förhöjning av skogsrättarnas avlöning med 400 kronor grundar sig huvudsakligen på hänsyn till de förbättrade avlöningsförmåner för kronojägarna, varom styrelsen, enligt vad av densamma omförmäles, gjort underdånig framställning. Statskontoret, som icke är i tillfälle bedöma, huruvida och i vilken mån en eventuell löneförbättring för den bevakande skogspersonalen bör ur den av domänstyrelsen framhållna synpunkten av skogsrättarpersonalens rekrytering föranleda förhöjning av denna personals avlöning, vill emellertid påpeka, att den löneförbättring, som må beviljas, icke lär kunna, såsom av styrelsen föreslagits, i strid med de av riksdagen under de senare åren i sådant avseende tillämpade principer, utgå redan från och med år 1917, utan först med 1918 års ingång. Då skogsskolornas antal under innevarande år är 7, bör alltså det av styrelsen för dessa skolor beräknade beloppet minskas med 2,800 kronor.

Beträffande domänstyrelsens förslag om höjning av stipendierna vid skogsskolorna från 250 kronor till 300 kronor vill statskontoret framhålla, att genomförandet av detta förslag från och med en tidpunkt före budgetåret icke är att jämföras med ett liknande genomförande av en verklig lönereglering. Skillnaden fram-

träder särskilt under nu rådande förhållanden därutinnan, att om än stipendierna bliva otillräckliga på grund av dyrtiden, deras innehavare dock icke torde bliva delaktiga av den krigstidshjälp, som må komma att beskäras löntagare. Fördenskull och då nu ifrågavarande åtgärd, enligt styrelsens framställning, kan betecknas som särskilt angelägen, har statskontoret intet mot densamma att erinra, ehuru statskontoret här ovan tillstyrkt, att skogsrättarnas löneförhöjning icke må genomföras redan för år 1917 utan först från och med år 1918. Då det emellertid icke kan vara lämpligt att i ett ordinarie anslag för år 1918 inlägga belopp, som avse år 1917, torde den för höjning av stipendierna vid skogsskolorna under år 1917 erforderliga anslagssumman, 4,250 kronor, få anvisas såsom extra anslag.

De på statsverket belöpande kostnaderna för den föreslagna nya kolarskolan vid Bispgården hava av domänstyrelsen beräknats till 2,500 kronor för skolans organisation och 1,000 kronor om året för undervisningen. Skolan anses böra börja sin verksamhet redan år 1917, och har styrelsen upptagit jämväl det för nämnda år för undervisningen erforderliga beloppet, 1,000 kronor, på det ordinarie anslaget för år 1918. Detta förfaringssätt, som har till följd, att anslaget för år 1919 måste minskas med motsvarande belopp, är givetvis icke lämpligt. I stället lär driftkostnaden för år 1917 kunna anvisas såsom extra anslag, en åtgärd, som så mycket lättare låter sig genomföra som avlöningen till lärarpersonalen endast är avsedd att utgå såsom arvode. Härigenom kommer det i det ordinarie anslaget ingående beloppet för ifrågavarande skola att minskas med 1,000 kronor. Något särskilt anslag för organisationskostnaden synes icke vara erforderligt, då det härför erforderliga beloppet torde kunna tagas från den till diverse ändamål enligt Eders Kungl. Maj:ts disposition avsedda delen av det ordinarie anslaget. För år 1915, då ifrågavarande belopp utgjorde 34,462 kronor 50 öre, besparades nämligen å detsamma 22,407 kronor 29 öre och för år 1916 har å motsvarande belopp, 33,900 kronor, hittills anvisats allenast 20,850 kronor förutom de reseersättningar, som jämlikt nådigt brev den 13 sistlidne oktober skola utgå till sakkunniga för utarbetande av förslag till stadgar och bestämmelser för den blivande fortsättningsskolan vid Klotten m. m.

På grund härav anser statskontoret, att någon höjning för år 1918, såsom domänstyrelsen föreslagit, av det för diverse ändamål beräknade beloppet icke bör ifrågakomma. I stället torde detsamma för avrundande av det ordinarie anslagets slutsumma böra nedsättas med 191 kronor 67 öre till 33,708 kronor 33 öre.

Övriga, här ovan ej vidrörda delar av domänstyrelsens framställning hava ej givit statskontoret anledning till erinran.

I enlighet med vad statskontoret sålunda anfört skulle ordinarie anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet utgöras av följande belopp:

Statens skogsskolor	kronor 77,291: 67
Den enskilda skogsundervisningen	> 1,000: —
Kolarskolan vid Hällnäs	> 1,000: —
» » Bispgården.....	> 1,000: —
Diverse ändamål till Eders Kungl. Maj:ts disposition.....	> 33,708: 33
och anslaget i riksstaten för år 1918 alltså upptagas med 114,000 kronor.	

Å extra stat för samma år skulle anvisas följande anslag:

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 1 saml. 234 häft. (Nr 273.)

till höjning under år 1917 av 85 stipendier vid sju skogs- skolor å 50 kronor	kronor	4,250: —
» uppförande av byggnader för en skogsskola vid Haddebo	»	27,000: —
» fortsättningsskola för lärjungar från statens skogsskolor	»	13,683: 33
» uppehållande av undervisningen under år 1917 i en kolarskola vid Bispgården	»	1,000: —.»

Med skrivelse den 29 januari 1917 har domänstyrelsen överlämnat ritningar och approximativ kostnadsberäkning rörande byggnadsarbeten för den ifrågasatta nya skogsskolan vid Haddebo.

Departements-
chefen.

Bland de nu nämnda förslag, som avsett att beröra det ordinarie anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet, möter först förslaget om löneförbättring åt skogsrättarna. Jag vill erinra att, på sätt framgår av den redogörelse jag förut denna dag lämnat vid behandlingen av frågan om driftkostnaderna för statens skogsdomäner, 1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken m. fl. verk förehåft till prövning frågan om dylik löneförbättring för skogsrättarna men av närmare angivna skäl förklarar sig icke kunna för dessa tillstyrka annat än tillfälligt lönetillägg i avbidan på blivande löneroglering. Jag ansluter mig till denna kommissionens uppfattning. Kommissionen har för skogsrättarna, vilka åtnjuta bostad in natura, föreslagit dylikt tillägg å 200 kronor, varemot domänstyrelsen såväl i tidigare förslag som i sitt utlåtande över kommissionens förslag och i sin i förevarande ärende gjorda framställning kraftigt framhållit såsom nödvändigt att sätta beloppet till 400 kronor. I detta avseende är jag benägen att instämma med domänstyrelsen. Därest den faktiska proportionen mellan skogsrättares och kronojägarers nuvarande förmåner komme att genom de förändringar, som nu föreslås, någorlunda bibehållas, skulle jag visserligen finna det riktigast att följa kommissionen, men då kronojägarna, utöver lönetillägget, skola erhålla förmånen av betydligt fördelaktigare reseersättningsvillkor än förut, synes det mig uppenbart, att sistnämnda tjänst innehavare i verkligheten bliva i vida högre grad tillgodosedda än skogsrättarna. Detta är icke utan faror för möjligheten att på ett tillfredsställande sätt besätta skogsrättarbefattningarna, vilka kräva en kompetens, som överstiger den hos kronojägare vanliga. Blott vissa av de bästa kronojägarna lämpa sig till skogsrättare och att såsom sådana deltaga i undervisningen och handledningen av skogsskolornas elever. Man må visserligen med all rätt betona, att den föreslagna förändringen i avseende å sättet för reseersättningarnas utgående icke utgör en löneroglering för kronojägare utan blott åsyftar att ge dem gottgörelse för

deras verkliga kostnader, men då av kronojägarna nästan alla hittills icke på långt när haft full gottgörelse för resekostnaderna, blir reformen för dem en faktisk förbättring, som ställer dem i gynnsammare ställning än förut till skogsrättarna, vilka endast i obetydlig mån företaga tjänsteresor. Jag vill därför understödja förslaget att bestämma skogsrättarnas tillfälliga lönetillägg till 400 kronor. Det bör utgå å extra stat.

Däremot kan jag i likhet med statskontoret icke tillstyrka, att dylikt tillägg beviljas redan för innevarande år.

Av utredningen finner jag ådagalagt, att behov förefinnes av ytterligare en skogsskola. Den kraftiga utvecklingen av skogsskötseln under senare tid och den på grund därav redan vidtagna ökningen av den bevakande personalen, vilken ökning sannolikt behöver fortsättas, gör det enligt min mening nödvändigt, att tillfällena till att erhålla bevakarutbildning ökas. Haddebo synes mig vara en särdeles lämplig plats. De uppgjorda byggnadsritningarna jämte kostnadsförslag, slutande på 27,000 kronor, ge mig icke anledning till erinran. Ej heller mot förslaget om tiderna för föreståndarens tillträde till tjänsten och för början av skolans verksamhet har jag något att invända. Statsförslaget bör emellertid undergå vissa ändringar.

Den föreslagna höjningen av stipendiernas belopp vid alla skolor från 250 till 300 kronor synes mig välbehövlig och tillstyrkes därför. Den torde, såsom statskontoret förordat, böra få räknas redan från 1917 års ingång, men det för år 1917 erforderliga beloppet anvisas å extra stat.

Vid föredragning förut i dag av frågan om statens skogsdomäners driftkostnader har jag tillstyrkt, att respensionerna skola borttagas för skogsstatens hela personal och ersättas med reseersättning enligt rese-reglementet med vissa modifikationer. Detta bör även ske beträffande skogsskoleföreståndarna och jag har uttalat, att deras reseersättningar, som föranledes av deras tillsyn över skolreviret, borde gäldas av domänfondens medel. Följden härav blir, att alla respensioner böra utgå ur skogsskolornas stater.

Då staten för statens skogsskolor, vilken antogs av 1914 års senare riksdag, alltså nu skulle undergå ändring i flera hänseenden, synes mig lämpligen ny stat böra fastställas. Då respensionerna bortgå, kan uppställningen förenklas i enlighet med följande förslag:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor
1 Föreståndare	2,000	1,400	3,400
7 »	14,000	9,800	23,800
1 skogsrättare	700	700	1,400
7 »	4,900	4,900	9,800
Expens- och underhållsmedel, 1,400 kronor till varje skola	—	—	11,200
98 stipendier à 300 kronor, att fördelas mellan samtliga åtta skolor efter Kungl. Maj:ts beprövande.....	—	—	29,400
Summa			79,000

Anm. 1. Föreståndare och skogsrättare åtnjuta därjämte fri bostad och vedbrand.

Anm. 2. För föreståndare kan lönen höjas efter 5 år med 400 kronor.

Anm. 3. För skogsrättare kan lönen höjas efter 5 år med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.

Nu gällande avlöningsvillkor för ordinarie befattningshavare vid statens skogsskolor böra tillämpas för åtnjutande av de i denna stat för ordinarie befattningar upptagna avlöningar.

Med dessa jämkningar i domänstyrelsens statförslag kan anslagsbehovet för den nya skolan vid Haddebo för år 1918 beräknas sålunda:

$$\frac{3,400}{2} + \frac{1,400 + 3,900 + 1,400}{3} = 3,933 \text{ kronor } 34 \text{ öre.}$$

För samtliga skolor kan för år 1918 anslagsbeloppet beräknas till statens slutsumma 79,000 kronor, minskad med (3,400 + 1,400 + 3,900 + 1,400 =) 10,100 — 3,933.34 = 6,166 kronor 66 öre och anslaget alltså uppgå till 72,833 kronor 34 öre.

Liksom förut böra anslag å 1,000 kronor utgå såväl till den enskilda skogsundervisningen som för Hällnäs kolarskola.

Upprättandet av en ny kolarskola vid Bispgården vill jag tillstyrka under det av domänstyrelsen föreslagna villkor, att korporationer eller enskilda tillskjuta 2,300 kronor till de årliga kostnaderna för skolan, vadan statens årskostnad blir 1,000 kronor. Skolan bör träda i verksamhet redan i höst, men 1917 års statsanslag anvisas å extra stat. I likhet med statskontoret finner jag anvisandet av särskilda anslagsmedel till byggnadskostnaderna obehövt, enär Kungl. Maj:t kan här till använda till Kungl. Maj:ts förfogande ställt belopp av det ordinarie anslaget.

I sistnämnda belopp har domänstyrelsen föreslagit förhöjning för understöd åt Norrlands skogsvårdsförbund med 3,000 kronor. Jag anser visserligen sådant understöd böra utgå men finner i likhet med statskontoret icke nödigt, att beloppet undergår motsvarande höjning. För slutsummans avjämnande bör det emellertid höjas från 33,900 kronor med 266 kronor 66 öre till 34,166 kronor 66 öre.

Det ordinarie anslaget skulle alltså för år 1918 beräknas sålunda:	
Statens skogsskolor	kronor 72,833: 34
Den enskilda skogsundervisningen	» 1,000: —
Kolarskolan vid Hällnäs	» 1,000: —
» » Bispgården	» 1,000: —
Diverse ändamål till Kungl. Maj:ts disposition	» 34,166: 66
Summa kronor 110,000: —	

Anslagets nuvarande benämning: skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet, som icke längre är fullt riktig, sedan den högre skogsundervisningens kostnader bestridas från särskilt ordinarie anslag, torde emellertid böra ändras till: den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet.

Vad därefter beträffar det anslag, som bör begäras å extra stat till diverse utgifter för statens skogsskolor, sammansättes det enligt mina förut gjorda tillstyrkanden sålunda:

Tillfälligt lönetillägg åt sju skogsrättare för år 1918	
å 400 kronor	kronor 2,800: —
D:o d:o till en skogsrättare vid Haddebo från 1 september 1918	» 133: 33
Höjning under år 1917 av 85 stipendier vid sju skogsskolor å 50 kronor	» 4,250: —
Byggnader för en skogsskola vid Haddebo	» 27,000: —
Uppehållande under år 1917 av undervisningen i en kolarskola vid Bispgården	» 1,000: —
Summa kronor 35,183: 33	

vilket belopp torde böra avjämnas till 35,200 kronor. Härav böra 5,250 kronor få förskottsvis utgå under år 1917.

Vad slutligen angår förslaget rörande fortsättningsskolan vid Klotten innebär det endast en följd av riksdagens beslut nästföregående år med tillägg av stipendiernas höjning redan från instundande höst. Jag tillstyrker detta förslag. Beloppet torde böra avrundas till 13,700 kronor, varav i avjämnat tal 100 kronor till stipendiernas ökning böra utgå redan under innevarande år.

I enlighet med vad jag sålunda anført får jag nu hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) *dels* godkänna det av mig framlagda förslaget till stat för statens skogsskolor att tillämpas från och med år 1918, dock beträffande föreståndarbefattningen vid skogsskolan vid Haddebo först från och med den 1 juli 1918 och beträffande sistnämnda skola i övrigt först från och med den 1 september samma år;

dels förklara, att nu gällande avlöningsvillkor för ordinarie befattningshavare vid statens skogsskolor skola tillämpas för åtnjutande av de i samma stat för ordinarie befattningar upptagna avlöningar;

dels ock i riksstaten för år 1918 uppföra ordinarie anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet under förändrad benämning: »den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet» samt höja anslagsbeloppet från 102,000 kronor med 8,000 kronor till 110,000 kronor;

b) till diverse utgifter för statens skogsskolor m. m. å extra stat för år 1918 såsom förslagsanslag, högst, anvisa 35,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att härav låta under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna intill 5,250 kronor; samt

c) till en fortsättningsskola för lärjungar från statens skogsskolor å extra för år 1918 anvisa såsom förslagsanslag, högst, 13,700 kronor ävensom medgiva, att Kungl. Maj:t må låta härav under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna högst 100 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.